

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

• సకలకర్మసిద్ధికి
శ్రీమద్రామాయణపారాయణం •

సకలవిధ రోగశాంతి కొరకు

పారాయణ చేయవలసిన సర్గలు

సకలవిధరోగశాంతి కొరకు

యుద్ధకాండ - 59 వ సర్గ

147 శ్లోకాలు

పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 147 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర
పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్,
సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః,
వినాశనార్థం, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం,
దేశస్యాస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం,
ఏతద్ దేశస్థిత, సర్వజనేషు, సామనస్య, సాదరభావనా సిద్ధ్యర్థం, హిందూధర్మాభిధానస్య,
సనాతన ఆర్షధర్మస్య, సర్వోన్నతిసిద్ధ్యర్థం, తద్ధర్మప్రతికూలతా పరిహారార్థం,
వైరిక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమ-
నిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, సర్వతోముఖాభివృద్ధ్యర్థం,
అక్షరలక్ష్యాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ,
హోమపూర్వకం, అపస్మార-శ్వాస-భాస-కుష్మాది, సకలవిధరోగశాన్త్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకి
రామాయణాంతర్గతే, యుద్ధకాండే, రావణకిరీటభంగాత్మక, ఏకోనషష్టితమస్సర్గ
పారాయణం, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

శ్రీ రామప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేదసే ।

రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।

రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।

ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనవష్టితమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తస్మిన్ హతే రాక్షససైన్యపాలే, ప్లవంగమానామృషభేణ యుద్ధే ।

భీమాయుధం సాగరతుల్యవేగం, విదుద్రువే రాక్షసరాజసైన్యమ్ ॥ 59.1॥ (2 సార్లు)

గత్వాఽథ రక్షోధిపతేశ్శశంసుః, సేనాపతిం పావకసూనుశస్త్రమ్ ।

తచ్ఛాపి తేషాం వచనం నిశమ్య, రక్షోధిపః క్రోధవశం జగామ ॥ 59.2 ॥

సంఖ్యే ప్రహస్తం నిహతం నిశమ్య, శోకార్దితః క్రోధపరీతచేతాః ।

ఉవాచ తామైర్భతయోధముఖ్యాన్, ఇంద్రో యథా చామరయోధముఖ్యాన్ ॥ 59.3 ॥

నాఽవజ్ఞా రిపవే కార్యా యైరింద్రబలసూదనః ।

సూదితస్సైన్యపాలో మే సానుయాత్రస్సకుంజరః ॥ 59.4 ॥

సోఽహం రిపువినాశాయ విజయాయాఽవిచారయన్ ।

స్వయమేవ గమిష్యామి రణశీర్షం తదద్భుతమ్ ॥ 59.5 ॥

అద్య తద్వానరానీకం రామం చ సహలక్ష్మణమ్ ।

నిర్దహిష్యామి బాణౌఘైః వనం దీప్తైరివాగ్నిభిః ॥ 59.6 ॥

అద్య సంతర్పయిష్యామి పృథివీం కపిశోణితైః ।

రామం చ లక్ష్మణం చైవ ప్రేషయిష్యే యమక్షయమ్ ॥

స ఏవముక్త్యా జ్వలనప్రకాశం, రథం తురంగోత్తమరాజయుక్తమ్ ॥

ప్రకాశమానం వపుషా జ్వలంతం, సమారురోహమరరాజశత్రుః ॥ 59.7 ॥

స శంఖభేరీపణవప్రణాదైః, ఆస్ఫోటితక్ష్యేళితసింహనాదైః ।

పుణ్యైష్ఠవైశ్చాప్యభిపూజ్యమానః తదా యయౌ రాక్షసరాజముఖ్యః ॥ 59.8 ॥

స శైలజీమూతనికాశరూపైః, మాంసాదనైః పావకదీప్తనేత్రైః ।

బభౌ వృతో రాక్షసరాజముఖ్యః, భూతైర్వృతో రుద్ర ఇవాసురేశః ॥ 59.9 ॥

తతో నగర్యాస్సహసా మహౌజాః, నిష్క్రమ్య తద్వానరసైన్యముగ్రమ్ ।

మహోర్ధవాభ్రస్తనితం దదర్శ, సముద్యతం పాదపశైలహస్తమ్ ॥ 59.10 ॥

తద్రాక్షసానీకమతిప్రచండమ్, ఆలోక్య రామో భుజగేంద్ర బాహుః ।

విభీషణం శస్త్రభృతాం వరిష్ఠమ్, ఉవాచ సేనానుగతః పృథుశ్రీః ॥ 59.11 ॥

నానాపతాకాధ్వజశస్త్రజుష్టం, ప్రాసాసిశూలాయుధశస్త్రజుష్టమ్ ।

సైన్యం గజేంద్రోపమనాగజుష్టం, కస్యేదమక్షోభ్యమభీరుజుష్టమ్ ॥ 59.12 ॥

తతస్తు రామస్య నిశమ్య వాక్యం, విభీషణశ్చక్రసమానవీర్యః ।

శశంస రామస్య బలప్రవేకం, మహాత్మనాం రాక్షసపుంగవానామ్ ॥ 59.13 ॥

యోఽసౌ గజస్కంధగతో మహాత్మా, నవోదితార్కోపమతామ్రవక్త్రః ।
ప్రకంపయన్నాగశిరోఽభ్యుపైతి, హ్యకంపనం త్వేనమవేహి రాజన్ ॥ 59.14 ॥

యోఽసౌ రథస్థో మృగరాజకేతుః, ధూన్వాన్ ధనుశ్చక్రధనుఃప్రకాశమ్ ।
కరీవ భాత్యుగ్రనివృత్తదంష్ట్రః, స ఇంద్రజిన్నామ వరప్రధానః ॥ 59.15 ॥

యశ్చైష వింధ్యాస్తమహేంద్రకల్పః, ధన్వీ రథస్థోఽతిరథోఽతివీరః ।
విస్ఫారయంశ్చాపమతుల్యమానం, నామ్నాఽతికాయోఽతివివృద్ధకాయః ॥ 59.16 ॥

యోఽసౌ నవార్కోదితతామ్రచక్షుః, ఆరుహ్య ఘంటానినదప్రణాదమ్ ।
గజం ఖరం గర్జతి వై మహాత్మా, మహేంద్రాదరో నామ స ఏష వీరః ॥ 59.17 ॥

యోఽసౌ హయం కాంచనచిత్రభాండమ్, ఆరుహ్య సంధ్యాభగిరిప్రకాశమ్ ।
ప్రాసం సముద్యమ్య మరీచినద్ధం, పిశాచ ఏషోఽశనితుల్యవేగః ॥ 59.18 ॥

యశ్చైష శూలం నిశితం ప్రగృహ్య, విద్యుత్ప్రభం కింకరవజ్రవేగమ్ ।
వృషేంద్రమాస్థాయ గిరిప్రకాశమ్, ఆయాతి యోఽసౌ త్రిశిరా యశస్వీ ॥ 59.19 ॥

అసౌ చ జీమూతనికాశరూపః, కుంభః పృథువ్యూఢసుజాతవక్షాః ।
సమాహితః పన్నగరాజకేతుః, విస్ఫారయన్ భాతి ధనుర్విధూన్వాన్ ॥ 59.20 ॥

యశ్చైష జాంబూనదవజ్రజుష్టం, దీప్తం సధూమం పరిఘం ప్రగృహ్య ।
ఆయాతి రక్షోబలకేతుభూతః, త్వసౌ నికుంభోఽద్భుతఘోరకర్మా ॥ 59.21 ॥

యశ్చైష చాపాశిశరౌఘజుష్టం, పతాకినం పావకదీప్తరూపమ్ ।
రథం సమాస్థాయ విభాత్యుదగ్రః, నరాంతకోఽసౌ నగశృంగయోధీ ॥ 59.22 ॥

యశ్చైష నానావిధఘోరరూపైః, వ్యాఘ్రోష్ట్రనాగేంద్రమ్మృగాశ్వవక్త్రైః ।
భూతైర్వృతో భాతి వివృత్తనేత్రైః, సోఽసౌ సురాణామపి దర్పహంతా ॥ 59.23 ॥

యత్రైతదిందుప్రతిమం విభాతి, చ్చత్రం సితం సూక్ష్మశలాకమగ్ర్యమ్ ।
అత్రైష రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా, భూతైర్వృతో రుద్ర ఇవావభాతి ॥ 59.24 ॥

అసౌ కిరీటీ చలకుండలాస్యః, నగేంద్రవింధ్యోపమభీమకాయః ।
మహేంద్రవైవస్వతదర్పహంతా, రక్షోధిపస్సూర్య ఇవావభాతి ॥ 59.25 ॥

ప్రత్యువాచ తతో రామః విభీషణమరిందమమ్ ।
అహలా దీప్తో మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ॥ 59.26 ॥

ఆదిత్య ఇవ దుష్ప్రేక్షః రశ్మిభిర్భాతి రావణః ।
సువ్యక్తం లక్షయే హ్యస్య రూపం తేజస్సమావృతమ్ ॥ 59.27 ॥

దేవదానవవీరాణాం వపుర్వైవంవిధం భవేత్ ।
యాద్యశం రాక్షసేంద్రస్య వపురేతత్ ప్రకాశతే ॥ 59.28 ॥

సర్వే పర్వతసంకాశాః సర్వే పర్వతయోధినః ।

సర్వే దీప్తాయుధధరాః యోధాశ్చాస్య మహాజనః ॥ 59.29 ॥

భాతి రాక్షసరాజోఽసౌ ప్రదీప్తైర్భీమవిక్రమైః ।

భూతైః పరివృతస్తీక్షణైః దేహవద్భిరివాంతకః ॥ 59.30 ॥

దిష్ట్యాఽయమద్య పాపాత్మా మమ దృష్టిపథం గతః ।

అద్య క్రోధం విమోక్ష్యామి సీతాహరణసంభవమ్ ॥ 59.31 ॥

ఏవముక్త్యా తతో రామః ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ।

లక్ష్మణానుచరస్తస్థా సముద్భుత్య శరోత్తమమ్ ॥ 59.32 ॥

తతస్య రక్షోఽధిపతిర్మహాత్మా, రక్షాంసి తాన్యాహ మహాబలాని ।

ద్వారేషు చర్యాగృహగోపురేషు, సునిర్వృతాస్తిష్ఠత నిర్విశంకాః ॥ 59.33 ॥

ఇహోగతం మాం సహితం భవద్భిః, వనాకసశ్చిద్రమిదం విదిత్వా ।

శూన్యాం పురీం దుష్ప్రసహం ప్రమథ్య, ప్రధర్షయేయుస్సహసా సమేతాః ॥ 59.34 ॥

విసర్జయిత్వా సహితాంస్తతస్తాన్, గతేషు రక్షస్సు యథానియోగమ్ ।

వ్యధారయద్వానరసాగరౌఘం, మహార్ఘషః పూర్ణమివార్ణవౌఘమ్ ॥ 59.35 ॥

తమాపతంతం సహసా సమీక్ష్య, దీప్తేషుచాపం యుధి రాక్షసేంద్రమ్ ।

మహాత్సముత్పాట్య మహీధరాగ్రం, దుద్రావ రక్షోఽధిపతిం హరీశః ॥ 59.36 ॥

తచ్చైలశృంగం బహువృక్షసానుం, ప్రగృహ్య చిక్షేప నిశాచరాయ ।

తమాపతంతం సహసా సమీక్ష్య, బిభేద బాణైస్తపనీయపుంఖైః ॥ 59.37 ॥

తస్మిన్ ప్రవృద్ధోత్తమసానువృక్షే, శృంగే వికీర్ణే పతితే పృథివ్యామ్ ।

మహాహికల్పం శరమంతకాభం, సమాదదే రాక్షసలోకనాథః ॥ 59.38 ॥

స తం గృహీత్వాఽనిలతుల్యవేగం, సవిస్ఫులింగజ్వలనప్రకాశమ్ ।

బాణం మహేంద్రాశనితుల్యవేగం, చిక్షేప సుగ్రీవవధాయ రుష్టః ॥ 59.39 ॥

స సాయకో రావణబాహుముక్తః, శక్రాశనిప్రఖ్యవపుశ్చితాగ్రః ।

సుగ్రీవమాసాద్య బిభేద వేగాత్, గుహేరితా క్రౌంచమివోగ్రశక్తిః ॥ 59.40 ॥

స సాయకార్తో విపరీతచేతాః, కూజన్ పృథివ్యాం నిపపాత వీరః ।

తం ప్రేక్ష్య భూమౌ పతితం విసంజ్ఞం, నేదుః ప్రహృష్టా యుధి యాతుధానాః ॥ 59.41 ॥

తతో గవాక్షో గవయః సుదంష్ట్రః, తథర్షభో జ్యోతిముఖో నభశ్చ ।

శైలాన్ సముద్యమ్య వివృద్ధకాయాః, ప్రదుద్రువుస్తం ప్రతి రాక్షసేంద్రమ్ ॥ 59.42 ॥

తేషాం ప్రహరాన్ స చకార మోఘాన్, రక్షోధిపో బాణగణైశ్చితాగ్రైః ।

తాన్వానరేంద్రానపి బాణజాలైః, బిభేద జాంబూనదచిత్రపుంఖైః ॥ 59.43 ॥

తే వానరేంద్రాస్త్రిదశారిబాణైః, భిన్నా నిపేతుర్భువి భీమకాయాః ।

తతస్తు తద్వానరపైన్యముగ్రం, ప్రచ్ఛాదయామాస స బాణజాలైః ॥ 59.44 ॥

తే వధ్యమానాః పతితాః ప్రవీరాః, నానద్యమానా భయశల్యవిద్ధాః ।

శాఖామృగా రావణసాయకార్తాః, జగ్ముశ్శరణ్యం శరణం స్మ రామమ్ ॥ 59.45 ॥

తతో మహాత్మా సధనుర్దనుష్మాన్, ఆదాయ రామస్సహసా జగామ ।

తం లక్ష్మణః ప్రాంజలిరభ్యుపేత్య, ఉవాచ వాక్యం పరమార్థయుక్తమ్ ॥ 59.46 ॥

కామమార్య సుపర్యాప్తః వధాయాస్య దురాత్మనః ।

విధమిష్యామ్యహం నీచమ్ అనుజానీహి మాం ప్రభో ॥ 59.47 ॥

తమబ్రవీన్మహాతేజాః రామస్సత్యపరాక్రమః ॥ 59.48 ॥

గచ్ఛ యత్తుపరశ్చాపి భవ లక్ష్మణ సంయుగే ।

రావణో హి మహావీర్యః రణేఽద్భుతపరాక్రమః ।

త్రైలోక్యేనాపి సంక్రుద్ధః దుష్ప్రసహ్యా న సంశయః ॥ 59.49 ॥

తస్య చ్ఛిద్రాణి మార్గస్వ స్వచ్ఛిద్రాణి చ లక్షయ ।

చక్షుషా ధనుషా యత్నాత్ రక్షాత్మానం సమాహితః ॥ 59.50 ॥

రాఘవస్య వచశ్రుత్వా పరిష్వజ్యాభిపూజ్య చ ।

అభివాద్య తతో రామం యయౌ సామిత్రిరాహవమ్ ॥ 59.51 ॥

స రావణం వారణహస్తబాహుః, దదర్శ దీప్తోద్యతభీమచాపమ్ ।

ప్రచ్ఛాదయంతం శరవృష్టిజాలైః, తాన్వానరాన్నిన్నవికీర్ణదేహాన్ ॥ 59.52 ॥

తమాలోక్య మహాతేజాః హనూమాన్మారుతాత్మజః ।

నివార్య శరజాలాని ప్రదుద్రావ స రావణమ్ ॥ 59.53 ॥

రథం తస్య సమాసాద్య భుజముద్యమ్య దక్షిణమ్ ।

త్రాసయన్ రావణం ధీమాన్ హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.54 ॥

దేవదానవగంధర్వైః యక్షైశ్చ సహ రాక్షసైః ।

అవధ్యత్వం త్వయా ప్రాప్తం వానరేభ్యస్తు తే భయమ్ ॥ 59.55 ॥

ఏష మే దక్షిణో బాహుః పంచశాఖస్సముద్యతః ।

విధమిష్యతి తే దేహాత్ భూతాత్మానం చిరోషితమ్ ॥ 59.56 ॥

శ్రుత్వా హనూమతో వాక్యం రావణో భీమవిక్రమః ।

సంరక్తనయనః క్రోధాత్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 59.57 ॥

క్షిప్రం ప్రహర నిశ్చంకం స్థిరాం కీర్తిమవాప్ను హి ।

తతస్త్వాం జ్ఞాతవిక్రాంతం నాశయిష్యామి వానర ॥ 59.58 ॥

రావణస్య వచశ్రుత్వా వాయుసూనుర్వచోఽబ్రవీత్ ।
ప్రహృతం హి మయా పూర్వమ్ అక్షం స్మర సుతం తవ ॥ 59.59 ॥

ఏవముక్తో మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।
ఆజఘానాఽనిలసుతం తలేనోరసి వీర్యవాన్ ॥ 59.60 ॥

స తలాభిహతస్తేన చచాల చ ముహుర్ముహుః ।
స్థిత్వా ముహూర్తం తేజస్వీ శ్చైర్యం కృత్వా మహామతిః ।
ఆజఘానాభిసంక్రుద్ధః తలేనైవామరద్విషమ్ ॥ 59.61 ॥

తతస్తలేనాభిహతః వానరేణ మహాత్మనా ।
దశగ్రీవస్సమాధూతః యథా భూమిచలేఽచలః ॥ 59.62 ॥

సంగ్రామే తం తథా దృష్ట్వా రావణం తలతాడితమ్ ।
ఋషయో వానరాస్సిద్ధాః నేదుర్దేవాస్సహాసురైః ॥ 59.63 ॥

అథాశ్వాస్య మహాతేజాః రావణో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.64 ॥

సాధు వానర వీర్యేణ శ్లాఘనీయోఽసి మే రిపుః ।
రావణేనైవముక్తస్తు మారుతిర్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 59.65 ॥

ధిగస్తు మమ వీర్యేణ యస్త్యం జీవసి రావణ ।
సకృత్తు ప్రహరేదానీం దుర్బుద్ధే కిం వికత్థసే ।
తతస్త్వాం మామికా ముష్టిః నయిష్యతి యమక్షయమ్ ॥ 59.66 ॥

తతో మారుతివాక్యేన క్రోధస్తస్య తదాఽఽజ్వలత్ ॥ 59.67 ॥

సంరక్తనయనో యత్నాత్ ముష్టిముద్యమ్య దక్షిణమ్ ।
పాతయామాస వేగేన వానరోరసి వీర్యవాన్ ॥ 59.68 ॥

హనూమాన్వక్షసి వ్యూఢే సంచచాల హతః పునః ॥ 59.69 ॥

విహ్వలం తు తదా దృష్ట్వా హనూమంతం మహాబలమ్ ।
రథేనాతిరథశ్శీఘ్రం నీలం ప్రతి సమభ్యగాత్ ॥ 59.70 ॥

రాక్షసానామధిపతిః దశగ్రీవః ప్రతాపవాన్ ।
పన్నగప్రతిమైర్భీమైః పరమర్మాతిభేదిభిః ।
శరైరాదీపయామాస నీలం హరిచమూపతిమ్ ॥ 59.71 ॥

స శరౌఘసమాయస్తః నీలః కపిచమూపతిః ।
కరేణైకేన శైలాగ్రం రక్షోధిపతయేఽస్పృజత్ ॥ 59.72 ॥

హనూమానపి తేజస్వీ సమాశ్వస్తో మహామనాః ।
విప్రేక్షమాణో యుద్ధేఘ్నః సరోషమిదమబ్రవీత్ ॥ 59.73 ॥

నీలేన సహ సంయుక్తం రావణం రాక్షసేశ్వరమ్ ।
 అన్యేన యుధ్యమానస్య న యుక్తమభిధావనమ్ ॥ 59.74 ॥
 రావణోఽపి మహాతేజాః తచ్చుంగం సప్తభిశ్చరైః ।
 ఆజఘాన సుతీక్ష్ణాగ్రైః తద్వికీర్ణం పపాత హ ॥ 59.75 ॥
 తద్వికీర్ణం గిరేశ్చుంగం దృష్ట్వా హరిచమూపతిః ।
 కాలాగ్నిరివ జజ్వాల క్రోధేన పరవీరహా ॥ 59.76 ॥
 సోఽశ్వకర్ణాన్ ధవాన్ సాలాన్ చూతాంశ్చాపి సుపుష్పితాన్ ।
 అన్యాంశ్చ వివిధాన్ వృక్షాన్ నీలశ్చిక్షేప సంయుగే ॥ 59.77 ॥
 స తాన్ వృక్షాన్ సమాసాద్య ప్రతిచిచ్ఛేద రావణః ।
 అభ్యవర్షత్సుఘోరేణ శరవర్షేణ పావకిమ్ ॥ 59.78 ॥
 అభివృష్టశ్శరాఘేణ మేఘేనైవ మహాచలః ।
 హ్రస్వం కృత్వా తదా రూపం ధ్వజాగ్రే నిపపాత హ ॥ 59.79 ॥
 పావకాత్మజమాలోక్య ధ్వజాగ్రే సముపస్థితమ్ ।
 జజ్వాల రావణః క్రోధాత్ తతో నీలో ననాద చ ॥ 59.80 ॥
 ధ్వజాగ్రే ధనుషశ్చాగ్రే కిరీటాగ్రే చ తం హరిమ్ ।
 లక్ష్మణోఽథ హనూమాంశ్చ దృష్ట్వా రామశ్చ విస్మితాః ॥ 59.81 ॥
 రావణోఽపి మహాతేజాః కపిలాఘవవిస్మితః ।
 అస్త్రమాహారయామాస దీప్తమాగ్నేయమద్భుతమ్ ॥ 59.82 ॥
 తతస్తే చుక్రుశుర్హృష్టాః లబ్ధలక్షాః ప్లవంగమాః ।
 నీలలాఘవసంభ్రాంతం దృష్ట్వా రావణమాహవే ॥ 59.83 ॥
 వానరాణాం చ నాదేన సంరబ్ధో రావణస్తదా ।
 సంభ్రమావిష్టహృదయః న కించిత్ ప్రత్యపద్యత ॥ 59.84 ॥
 ఆగ్నేయేనాథసంయుక్తం గృహీత్వా రావణశ్శరమ్ ।
 ధ్వజశీర్షస్థితం నీలమ్ ఉదైక్షత నిశాచరః ।
 తతోఽబ్రవీన్మహాతేజాః రావణో రాక్షసేశ్వరః ॥ 59.85 ॥
 కపే లాఘవయుక్తోఽపి మాయయా పరయాఽనయా ।
 జీవితం ఖలు రక్షస్య యది శక్తోఽసి వానర ॥ 59.86 ॥
 తాని తాన్యాత్మరూపాణి సృజసి త్వమనేకశః ॥ 59.87 ॥
 తథాఽపి త్వాం మయా యుక్తః సాయకోఽస్త్రప్రయోజితః ।
 జీవితం పరిరక్షంతం జీవితాద్రుంశయిష్యతి ॥ 59.88 ॥

ఏవముక్త్యా మహాబాహుః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

సంధాయ బాణమస్త్రేణ చమూపతిమతాడయత్ ॥ 59.89 ॥

సోఽస్త్రయుక్తేన బాణేన నీలో వక్షసి తాడితః ।

నిర్దహ్యామానస్సహసా నిపపాత మహీతలే ॥ 59.90 ॥

పితృమాహాత్మ్యసంయోగాత్ ఆత్మనశ్చాపి తేజసా ।

జానుభ్యామపతద్భూమౌ న చ ప్రాణైర్వ్యయుజ్యత ॥ 59.91 ॥

విసంజ్ఞం వానరం దృష్ట్వా దశగ్రీవో రణోత్సుకః ।

రథేనాంబుదనాదేన సామిత్రమభిదుద్రువే ॥ 59.92 ॥

ఆసాద్య రణమధ్యే తు వారయిత్వా స్థితో జ్వలన్ ।

ధనుర్విస్ఫారయామాస కంపయన్నివ మేదినీమ్ ॥ 59.93 ॥

తమాహ సామిత్రరదీనసత్త్వః, విస్ఫారయంతం ధనురప్రమేయమ్ ।

అభ్యేహి మామేవ నిశాచరేంద్ర, న వానరాంస్త్యం ప్రతియోద్ధుమర్హః ॥ 59.94 ॥

స తస్య వాక్యం ప్రతిపూర్ణఘోషం, జ్యాశబ్దముగ్రం చ నిశమ్య రాజా ।

ఆసాద్య సామిత్రమవస్థితం తం, కోపాన్వితో వాక్యమువాచ రక్షః ॥ 59.95 ॥

దిష్ట్వాఽసి మే రాఘవ దృష్టిమార్గం, ప్రాప్తోఽంతగామీ విపరీతబుద్ధిః ।

అస్మిన్ క్షణే యాస్యసి మృత్యుదేశం, సంసాద్యమానో మమ బాణజాలైః ॥ 59.96 ॥

తమాహ సామిత్రవిస్మయానః, గర్జంతముద్వృత్తసితాగ్రదంష్ట్రమ్ ।

రాజన్న గర్జంతి మహాప్రభావాః, వికత్థసే పాపకృతాం వరిష్ఠ ॥ 59.97 ॥

జానామి వీర్యం తవ రాక్షసేంద్ర, బలం ప్రతాపం చ పరాక్రమం చ ।

అవస్థితోఽహం శరచాపపాణిః, ఆగచ్ఛ కిం మోఘవికత్థనేన ॥ 59.98 ॥

స ఏవ ముక్తః కుపితస్ససర్జ, రక్షోధిపస్సప్తశరాన్ సుపుంఖాన్ ।

తాన్ లక్ష్మణః కాంచనచిత్రపుంఖైః, చిచ్ఛేద బాణైర్నిశితాగ్రధారైః ॥ 59.99 ॥

తాన్ ప్రేక్షమాణస్సహసా నికృత్తాన్, నికృత్తభోగానివ పన్నగేంద్రాన్ ।

లంకేశ్వరః క్రోధవశం జగామ, ససర్జ చాన్యాన్నిశితాన్ పృషత్కాన్ ॥ 59.100 ॥

స బాణవర్షం తు వవర్ష తీవ్రం, రామానుజః కార్ముకసంప్రయుక్తమ్ ।

క్షురార్ధచంద్రోత్తమకర్ణిభల్లైః, శరాంశ్చ చిచ్ఛేద న చుక్షుభే చ ॥ 59.101 ॥

స బాణజాలాన్యథ తాని తాని, మోఘాని పశ్యన్ త్రిదశారిరాజః ।

విసిష్మయే లక్ష్మణలాఘవేన, పునశ్చ బాణాన్నిశితాన్ముమోచ ॥ 59.102 ॥

స లక్ష్మణశ్చాశు శరాన్ శితాగ్రాన్, మహేంద్రవజ్రాశనితుల్యవేగాన్ ।

సంధాయ చాపే జ్వలనప్రకాశాన్, ససర్జ రక్షోధిపతేర్వధాయ ॥ 59.103 ॥

స తాన్ ప్రచిచ్ఛేద హి రాక్షసేంద్రః, చిత్వా చ తాన్ లక్ష్మణమాజఘాన ।

శరేణ కాలాగ్నిసమప్రభేణ, స్వయంభుదత్తేన లలాటదేశే ॥ 59.104 ॥

స లక్ష్మణో రావణసాయకార్తః, చచాల చాపం శిథిలం ప్రగృహ్య ।

పునశ్చ సంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య కృచ్ఛాత్, చిచ్ఛేద చాపం త్రిదశేంద్రశత్రోః ॥ 59.105 ॥

నికృత్తచాపం త్రిభిరాజఘాన, బాణైస్తదా దాశరథిశ్చితాగ్రైః ।

స సాయకార్తో విచచాల రాజా, కృచ్ఛాచ్చ సంజ్ఞాం పునరాససాద ॥ 59.106 ॥

స కృత్తచాపశ్చరతాడితశ్చ, మేదార్థగాత్రో రుధిరావసిక్తః ।

జగ్రాహ శక్తిం సముదగ్రశక్తిః, స్వయంభుదత్తాం యుధి దేవశత్రుః ॥ 59.107 ॥

స తాం విధూమానలసన్నికాశాం, విత్రాసినీం వానరవాహినీనామ్ ।

చిక్షేప శక్తిం తరసా జ్వలంతీం, సామిత్రయే రాక్షసరాష్ట్రనాథః ॥ 59.108 ॥

తామాపతంతీం భరతానుజోఽగ్రైః, జఘాన బాణైశ్చ హుతాగ్నికల్పైః ।

తథాఽపి సా తస్య వివేశ శక్తిః, బాహ్వంతరం దాశరథేర్విశాలమ్ ॥ 59.109 ॥

స శక్తిమాన్ శక్తిసమాహతస్సన్, ముహుః ప్రజజ్వాల రఘుప్రవీరః ।

తం విహ్వలంతం సహసాఽభ్యుపేత్య, జగ్రాహ రాజా తరసా భుజాభ్యామ్ ॥ 59.110 ॥

హిమవాన్మందరో మేరుః త్రైలోక్యం వా సహామరైః ।

శక్యం భుజాభ్యాముద్ధర్తుం న సంఖ్యే భరతానుజః ॥ 59.111 ॥

శక్త్యా బ్రాహ్మోపి సామిత్రః తాడితస్తు స్తనాంతరే ।

విష్ణోరచింత్యం స్వం భాగమ్ ఆత్మానం ప్రత్యనుస్మరత్ ॥ 59.112 ॥

తతో దానవదర్పఘ్నం సామిత్రం దేవకంటకః ।

తం పీడయిత్వా బాహుభ్యామ్ అప్రభుర్లంఘనేఽభవత్ ।

అథైవం వైష్ణవం భాగం మానుషం దేహమాస్థితమ్ ॥ 59.113 ॥

అథ వాయుసుతః క్రుద్ధః రావణం సమభిద్రవత్ ।

ఆజఘానోరసి క్రుద్ధః వజ్రకల్పేన ముష్టినా ॥ 59.114 ॥

తేన ముష్టిప్రహరేణ రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

జానుభ్యామపతద్భూమౌ చచాల చ పపాత చ ॥ 59.115 ॥

ఆస్మైస్సనేత్రశ్రవణైః వవామ రుధిరం బహు ॥ 59.116 ॥

విఘూర్ణమానో నిశ్చేష్టః రథోపస్థ ఉపావిశత్ ।

విసంజ్ఞో మూర్ఛితశ్చాసీత్ న చ స్థానం సమాలభత్ ॥ 59.117 ॥

విసంజ్ఞం రావణం దృష్ట్వా సమరే భీమవిక్రమమ్ ।

ఋషయో వానరాస్సర్వే నేదుర్దేవాస్సవాసవాః ॥ 59.118 ॥

హనూమానపి తేజస్వీ లక్షణం రావణార్దితమ్ ।

అనయద్రాఘవాభ్యాశం బాహుభ్యాం పరిగృహ్య తమ్ ॥ 59.119 ॥

వాయుసూనోస్సుహృత్వేన భక్త్యా పరమయా చ సః ।

శత్రూణామప్రకంప్యోఽపి లఘుత్వమగమత్కపేః ॥ 59.120 ॥

తం సముత్సృజ్య సా శక్తిః సౌమిత్రిం యుధి దుర్జయమ్ ।

రావణస్య రథే తస్మిన్ స్థానం పునరుపాగతా ॥ 59.121 ॥

ఆశ్వస్తశ్చ విశల్యశ్చ లక్షణశ్శత్రుసూదనః ।

విష్ణోర్భాగమమీమాంస్యమ్ ఆత్మానం ప్రత్యనుస్మరన్ ॥ 59.122 ॥

రావణోఽపి మహాతేజాః ప్రాప్య సంజ్ఞాం మహాహవే ।

ఆదదే నిశితాన్ బాణాన్ జగ్రాహ చ మహద్దనుః ॥ 59.123 ॥

నిపాతితమహావీరాం ద్రవంతీం వానరీం చమూమ్ ।

రాఘవస్తు రణే దృష్ట్వా రావణం సమభిద్రవత్ ॥ 59.124 ॥

అథైనముపసంగమ్య హనూమాన్వాక్యమబ్రవీత్ ।

మమ పృష్ఠం సమారుహ్య రాక్షసం శాస్తుమర్హసి ॥ 59.125 ॥

విష్ణుర్యథా గరుత్మంతం బలవంతం సమాహితః ।

తచ్ఛ్రుత్వా రాఘవో వాక్యం వాయుపుత్రేణ భాషితమ్ ।

ఆరురోహ మహాశూరః బలవంతం మహాకపిమ్ ॥ 59.126 ॥

రథస్థం రావణం సంఖ్యే దదర్శ మనుజాధిపః ॥ 59.127 ॥

తమాలోక్య మహాతేజాః ప్రదుద్రావ స రాఘవః ।

వైరోచనమివ క్రుద్ధః విష్ణురభ్యుద్యతాయుధః ॥ 59.128 ॥

జ్యాశబ్దమకరోత్తీవ్రం వజ్రనిష్పేషనిస్పనమ్ ॥ 59.129 ॥

గిరా గంభీరయా రామః రాక్షసేంద్రమువాచ హ ॥ 59.130 ॥

తిష్ఠ తిష్ఠ మమ త్వం హి కృత్వా విప్రియమీదృశమ్ ।

క్వ ను రాక్షసశార్దూల గతో మోక్షమవాప్స్యసి ॥ 59.131 ॥

యదీంద్రవైవస్వతభాస్కరాన్ వా, స్వయంభువైశ్వానరశంకరాన్ వా ।

గమిష్యసి త్వం దశ వా దిశోఽథవా, తథాఽపి మే నాద్య గతో విమోక్ష్యసే ॥ 59.132 ॥

యజ్ఞైవ శక్త్యాఽభిహతస్త్యయాఽద్య, ఇచ్ఛన్ విషాదం సహసాఽభ్యుపేతః ।

స ఏవ రక్షోగణరాజమృత్యుః, సపుత్రదారస్య తవాద్య యుద్ధే ॥ 59.133 ॥

ఏతేన చాత్యద్భుతదర్శనాని, శరైర్జనస్థానకృతాలయాని ।

చతుర్దశాన్యాత్తవరాయుధాని, రక్షస్సహస్రాణి నిషూదితాని ॥ 59.134 ॥

రాఘవస్య వచశ్చుత్వా రాక్షసేంద్రో మహాకపిమ్ ।

వాయుపుత్రం మహావీర్యం వహంతం రాఘవం రణే ॥

రోషేణ మహతాఽఽవిష్టః పూర్వవైరమనుస్మరన్ ।

ఆజఘాన శరైస్తీక్ష్ణైః కాలానలశిఖోపమైః ॥ 59.135 ॥

రాక్షసేనాహవే తస్య తాడితస్యాపి సాయకైః ।

స్వభావతేజోయుక్తస్య భూయస్తేజోఽభ్యవర్ధత ॥ 59.136 ॥

తతో రామో మహాతేజాః రావణేన కృతవ్రణమ్ ।

దృష్ట్వా ప్లవగశార్దూలం కోపస్య వశమేయివాన్ ॥ 59.137 ॥

తస్యాభిచంక్రమ్య రథం స చక్రం, సాశ్వధ్వజచ్ఛత్రమహాపతాకమ్ ।

ససారథిం సాశనిశూలఖడ్గం, రామః ప్రచిచ్ఛేద శరైస్సుపుంభైః ॥ 59.138 ॥

అథేంద్రశత్రుం తరసా జఘాన, బాణేన వజ్రాశనిసన్నిభేన ।

భుజాంతరే వ్యూఢసుజాతరూపే, వజ్రేణ మేరుం భగవానివేంద్రః ॥ 59.139 ॥

యో వజ్రపాతాశనిసన్నిపాతాత్, న చుక్షుభే నాపి చచాల రాజా ।

స రామబాణాభిహతో భృశార్తః, చచాల చాపం చ ముమోచ వీరః ॥ 59.140 ॥

తం విహ్వలంతం ప్రసమీక్ష్య రామః, సమాదదే దీప్తమథార్ధచంద్రమ్ ।

తేనార్కవర్ణం సహసా కిరీటం, చిచ్ఛేద రక్షోధిపతేర్మహాత్మా ॥ 59.141 ॥

తం నిర్విషాశీవిషసన్నికాశం, శాంతార్చిషం సూర్యమివాప్రకాశమ్ ।

గతశ్రియం కృత్తకిరీటకూటమ్, ఉవాచ రామో యుధి రాక్షసేంద్రమ్ ॥ 59.142 ॥

కృతం త్వయా కర్మ మహత్సుభీమం, హతప్రవీరశ్చ కృతస్త్వయాఽహమ్ ।

తస్మాత్పురిశ్రాంత ఇవ వ్యవస్య, న త్వాం శరైర్భ్రతువశం నయామి ॥ 59.143 ॥

గచ్ఛాఽనుజానామి రణార్దితస్త్వం, ప్రవిశ్య రాత్రించరరాజ లంకామ్ ।

ఆశ్వాస్య నిర్యాహి రథీ చ ధన్వీ, తదా బలం ద్రక్ష్యసి మే రథస్థః ॥ 59.144 ॥

స ఏవముక్తో హతదర్పహర్షః, నికృత్తచాపస్స హతాశ్వసూతః ।

శరార్దితః కృత్తమహాకిరీటః, వివేశ లంకాం సహసా స రాజా ॥ 59.145 ॥

తస్మిన్ ప్రవిష్టే రజనీచరేంద్రే, మహాబలే దానవదేవశత్రౌ ।

హరీన్విశల్యాన్ సహ లక్ష్మణేన, చకార రామః పరమాహవాగ్రే ॥ 59.146 ॥

తస్మిన్ ప్రభిన్నే త్రిదశేంద్రశత్రౌ, సురాసురా భూతగణా దిశశ్చ ।

ససాగరాస్సర్షిమహేలారగాశ్చ, తథైవ భూమ్యంబుచరాశ్చ హృష్టాః ॥ 59.147 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోనషష్ఠితమస్సర్గః

